

Czy Polacy wezmą udział w referendum?

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

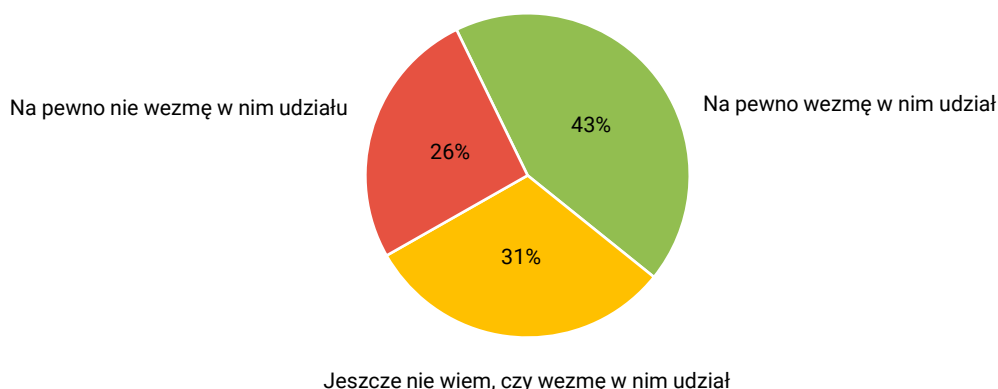

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Już za niecałe półtora miesiąca Polacy będą mogli zagłosować w wyborach parlamentarnych, ale i wziąć udział w organizowanym tego samego dnia referendum. Czy zamierzają skorzystać z tej drugiej możliwości? Jak wynika z naszego ostatniego sondażu¹, stosunek badanych do referendum jest mieszany, choć przeważają deklaracje wzięcia w nim udziału (43%). Prawie co trzeci Polak jeszcze nie wie, czy odda w nim głos (31%), a co czwarty zapowiada, że tego nie zrobi (26%).

CBOS

RYS. 1. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w referendum, które odbędzie się w dniu wyborów do Sejmu i Senatu?

Pominięto odmowy odpowiedzi

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (400) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 14 do 27 sierpnia 2023 roku na próbie liczącej 1024 osoby (w tym: 61,9% metodą CAPI, 24,8% – CATI i 13,3% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

Wśród osób zdecydowanych wziąć udział w referendum natrafiamy ponadprzeciętnie często na respondentów starszych, gorzej wykształconych, regularnie uczestniczących w praktykach religijnych oraz wyznających poglądy prawicowe. Z kolei w grupie osób niezdecydowanych spotykamy częściej młodszych badanych, również gorzej wykształconych, a także wyznających poglądy centrowe bądź nieposiadających sprecyzowanych preferencji politycznych. Wreszcie wśród osób zdecydowanych nie głosować w referendum znajdujemy szczególnie często ankietowanych lepiej wykształconych, nieuczestniczących w praktykach religijnych i wyznających poglądy lewicowe – zob. tabelę aneksową 1.

Interesująco przedstawia się skrzyżowanie deklaracji udziału w referendum z preferencjami partyjnymi badanych. Zdecydowana większość zwolenników obozu rządzącego – pomysłodawcy referendum – deklaruje swój udział w głosowaniu. Takie deklaracje przeważają też jednak wyraźnie wśród zwolenników Konfederacji Wolność i Niepodległość, a także w grupie niezdecydowanych, na kogo głosować. Wśród sympatyków innych ugrupowań opozycyjnych szala przechyla się na stronę niegłosowania, ale np. w przypadku Trzeciej Drogi bardzo niewiele – w istocie bardzo zbliżone odsetki jej zwolenników wskazały każdą z trzech dostępnych w naszym kwestionariuszu możliwości.

TABELA 1

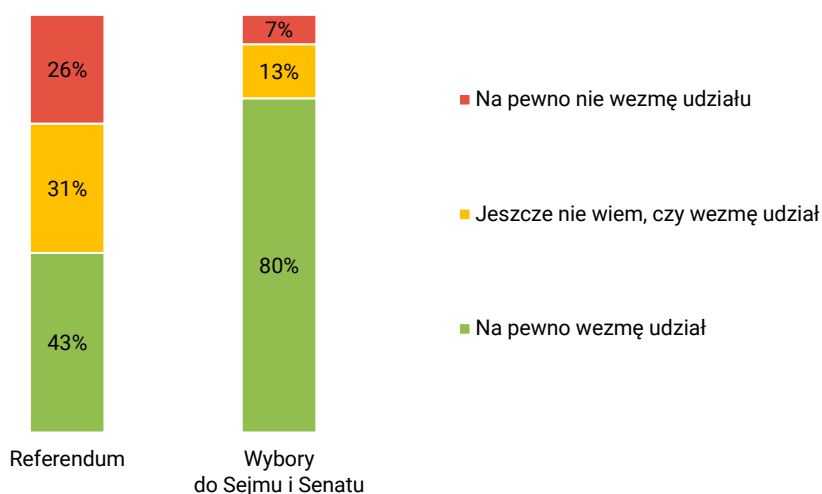
Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w referendum, które odbędzie się w dniu wyborów do Sejmu i Senatu?		
	Na pewno wezmę w nim udział	Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nim udział	Na pewno nie wezmę w nim udziału
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość	77	20	3
Konfederacja Wolność i Niepodległość	53	27	20
Trzecia Droga – koalicja Polski 2050 Szymona Hołowni z PSL-Koalicją Polską*	30	35	35
Koalicja Obywatelska	22	25	53
Lewica*	20	37	43
Niezdecydowani, na kogo głosować	52	30	18
Niezamierzający głosować	2	6	92

* Uwaga, niewielka liczebność zwolenników tego ugrupowania w próbie

Na koniec warto jeszcze zauważyć, że odsetek Polaków deklarujących udział w referendum jest niemal dwukrotnie niższy od odsetka zamierzających głosować w wyborach do Sejmu i Senatu (43% wobec 80%). Oczywiście można się zastanawiać, na ile te liczby przełożą się na rzeczywistość w dniu wyborów. Poprzednie lata pokazują, że wyborcy częściej deklarują, że zagłosują, niż to ostatecznie robią, i dlatego można spodziewać się, że prawdziwa frekwencja wyborcza będzie znacznie niższa.

CBOS

RYS. 2. Zestawienie deklaracji zamiaru oddania głosu w referendum i w wyborach do Sejmu i Senatu

Pominięto odmowy odpowiedzi

***

Choć wśród Polaków przeważają deklaracje wzięcia udziału w organizowanym w październiku referendum, to co trzeci badany jeszcze nie wie, czy to zrobi, a co czwarty jest zdecydowany tego nie robić. Spośród elektoratów najbardziej przychylni idei referendum są zwolennicy koalicji rządzącej, Konfederacji WiN oraz wyborcy niezdecydowani, na kogo głosować. Sympatycy Koalicji Obywatelskiej i Lewicy najczęściej nie wybierają się na referendum, a wyborcy Trzeciej Drogi mają do niego bardzo niejednoznaczny stosunek. W ogóle populacji odsetek osób deklarujących udział w referendum jest niemal dwukrotnie niższy od odsetka osób zamierzających głosować tego samego dnia wyborach do Sejmu i Senatu.

Opracował

Jonathan Scovil